

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ט"ז תמוז תשע"ז
10 יולי 2017

לכבוד :

היועץ המשפטי

המוסד לביטוח לאומי

שלום רב,

הנדון: הערות הסיוע המשפטי לתזכיר חוק הביטוח הלאומי (תיקון סעיף 174)

הסיוע המשפטי במשרד המשפטים מייצג אוכלוסיות מוחלשות בנושאים מגוונים בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי התשל"ב-1972, ותקנות הסיוע המשפטי התשל"ג-1973. הסיוע המשפטי מייצג בהליכים שונים גם חיילים וחיילים משוחררים הנזקקים לייצוג משפטי לצורך מימוש זכויותיהם.

בתאריך 18.6.17 פורסם תזכיר החוק שבנדון. התזכיר מבקש לקבוע כי עבודה מועדפת תעשה בהיקף משרה מלאה.

על פי הניסיון שנצבר בסיוע המשפטי, אנו רואים קושי של ממש בקביעה חד ערכית כי עבודה מועדפת מחייבת העסקה במשרה מלאה. דרישה כזו מונעת מחיילים משוחררים לעבוד במקביל ללימודים. בעוד עידוד יציאה ללימודים היא תכלית ראויה, אין בקביעה כי עבודה מועדפת תהיה בנסיבות מסוימות עבודה חלקית כדי לפגוע בתכליות ההוראות בדבר עבודה מועדפת.

על תכליות החוק ניתן ללמוד מדברי ההסבר להצעת החוק משנת 1982 :

"החוק המוצע נועד לעודד חיילים משוחררים במשך שנתיים מיום שחרורם מהשירות הסדיר, להשתלב במקומות ובסוגי עבודה שייקבעו כעבודה מועדפת, מתוך התחשבות בצרכי המשק. חייל משוחרר שיענה להצעת שירות התעסוקה ויעבוד בעבודה מועדפת כאמור, יהיה זכאי למענק. תשלום מענק זה יהווה תמריץ לחייל משוחרר לצאת לעבודה שאינה "עבודה מתאימה" כמשמעותה בחוק אך מאידך היא עבודה מועדפת לצרכי המשק, וזאת במקום לקבל דמי אבטלה להם הוא זכאי" (הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מסי 48), התשמ"ב-1982, ה"ח 1592).

וכן מהאמור בעיקרי תזכיר החוק :

"תכלית תשלום מענק עבודה מועדפת הינה הפניית חיילים משוחררים לעבוד בסוגי עבודות יצרניות, בלתי מקצועיות בעיקרן, בשל נחיצותן למשק המדינה וכלכלתה, במקומות עבודה ובענפי עבודה הסובלים מ"חוסר בידיים עובדות".
תכלית נוספת של חוק זה הינה לעודד עבודה "ישראלית" במקצועות בהם יש נטייה להעסקה של עובדים זרים כגון: בניין, מפעלי תעשייה ומלאכה, חקלאות ועוד".

מדינת ישראל משרד המשפטים

לפחות חלק מהעבודות שניתן בשלן לקבל מענק עבודה מועדפת, יכולות להתאים לצרכי המשק, גם בעבודה חלקית - תוך אפשרות לאיזון משך התקופה או גובה המענק בהתאם לשעות העבודה. דרך זו תאפשר לחיילים משוחררים המעוניינים ללמוד, לשלב בין שני דברים חשובים אלה. וכשם שעבודת הסיעוד קיבלה התייחסות עצמאית, כך ניתן לקבוע הוראה לגבי קבוצת עבודות המתאימות גם לעבודה חלקית.

לפיכך אנו מציעים כי יערך תיקון לסעיף 174 כך שנוסף לחלופה הקבועה בסעיף קטן (ב)(2), תיווסף אפשרות של עבודה חלקית.

בברכה,

אביטל בגין

אביטל בגין, עו"ד
ממונה ארצית(מדיניות ציבורית)

העתק:

עו"ד גלעד סממה, מנהל הסיוע המשפטי